

BAJAI HIRLAP

Politikai lap.

Megjelen minden vasárnap reggel.

Szerkesztőség: Türr István-utca 11. — Telefon-szám: 28.
Kiadóhivatal: Kollár A. könyvkereskedése, hol az előfizetések és hirdetések felvételnek.

Felelős szerkesztő:

Dr. Lemberger Ábrám.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fillér.
Hirdetések jutányosan számítottak.

Belső háború.

— Katasztrófák hete. —

Még nem pusztít a háború, de nagyonban itt nálunk és emberéletben mégis olyan rettenetes pusztítás dül a magyar földön, mintha csak egy nagy háború kellős közepében volnánk. A napról-napra megismétlődő vasuti katasztrófák, míg egyrészt Macedónia közállapotaira süllyeszti le Magyarországot, addig másrészt a tönkrement vagyoni értékek és a tömérdek kártérítési perek fölötté érzékeny károsodást okoznak az államnak. Hiába a szigorú miniszteri rendelet, a katasztrófák csak nem akarnak megszűnni, s így a közönség joggal kiált föl: ki és mi itt a hibás, a személyek-e vagy a rendszer?

Egy bizonyos: azoknak a vasutasoknak, akik huszonnég és harminchat órai szolgálatban vannak, azoknak hiába beszél és ír a miniszteri ukáz, azok kimerültségüknél fogva elkövethetik a mulasztásokat még akkor is, ha a miniszter akasztófalával fenyegetné is meg őket. És az is bizonyos, hogy hiába a vasuti személyzet fegyelmezett ébersége, ha a vasutaknál minden a legbotránysabb rozoga állapotban van és a bajokon egyelőre nem lehet segíteni. Mert igaz

ugyan, hogy az országgyűlés megszavazott százkilencven milliót vasuti befektetésekre, de hogy a magyar államvasutaknál csak valamennyire is türrhető állapotok teremtesenek meg: arra minimálisan hatszázmillió koronára volna szükség. Évek óta az államvasutakból csak bevenni tudnak a kormányok, de magára az intézményre vissza nem költeneek semmit, s így beszélhet a miniszter akár a megszakadásig; a rendeletről a rossz vasuti fék mégse fog jól működni. Tettek kellene ide és nem beszéd, legfőképpen pedig az, hogy hozassa már vissza a kormány Taliánországból azt a kétezer új vasuti kocsi, amit Olaszországnak adtak bérbe akkor, amikor itthon az őrtül vagonhiány miatt megakadt egy a gabona-, mint a téli közszenzállításunk.

Ámde nemcsak a vasut szedi Magyarországon az emberi áldozatokat: szedi egy hallatlanul botránys iskoláügy is Dorozsmán, egy tizenhátezer lakossággal bíró, tiszta magyar katolikus községben már mintegy husz év óta állami népiskolák állanak fenn. A község közép-pontjában álló népiskolát azonban, amelybe ezer iskolásgyermek jár, már évek óta csak az imádság mentette meg az összedőléstől. Hát tisztelt haza, nem botránys: állami népiskola, amely már

tíz estendő óta össze akar dőlni, No de hagyján, mert az állam csakugyan akart új iskolát építeni. Sőt meg is akarta nagyobbítani s e végből szüksége volt a szomszédos telekre is. Ámde ez templom-vagyon s így az állam a teleknek illő árban való átengedése végett a templom főgazdájához: a váci püspökhöz fordult. Minthogy pedig a templomnak telekre csakugyan nem volt szüksége, a püspök a telket hajlandó is volt átengedni, egy föltétel alatt, az-alatt tudniillik, ha az állam ott állami népiskola helyett katolikus felekezeti iskolát állít fel.

Ugy van, csak ennyit követelt gróf Csáky Károly váci püspök. Csak ennyit és nem többet. Minthogy pedig a magyar állam ezt meg nem tehetette: ennél fogva a dolog huzódott mindaddig, amíg az iskola össze nem dőlt s maga alá nem temetett a héten egy sereg iskolásleányt. Ha Csákyknak van befolyása Rómában, most ezeket az iskolásleányokat ott méltán vértanuszentekké avathatja. Mert vértanuszentjei ezek a kis halottak azoknak a lehetetlen magyar közállapotoknak, hogy az országnak egyik magas közjogi funkcionáriusa nemcsak megakadályozza a magyar nép kulturális kiképzését, de egyuttal olyan gyermek-katasztrófnak is lesz közvetlen okozója, amely a

TÁRCA.

Ugyanaz a vér.

Írta: Guy de Téramond.

Francia eredetű fordította: Pollerner Artur dr.

— A Bajai Hírlap eredeti tárcája. —

Lassan, bizonyos méltósággal ütötte el az ebédő fali órája a hetet.

Ugyanazon pillanatban nyílt az ajtó és Russelot apó e szavakkal lépett be rajta:

— Asztalhoz!

— De nagyapa — felelte félve, alig hallhatóan valaki — hisz Jacques még nincs itt!

Az öreg ráncbaszedett szemöldökkel, szigoruan válaszolt:

— No de itt kellene lennie! Nálam pont hétkor van az ebéd. Ha pedig ez a dolog tán nem tetszenék Jacques urnak, akkor Jacques ur mehet máshova étkezni!

Jacqueline nem felelt; lehorgaszott fölvetietét a konyhába, hol vig szortyogással főtt már a leves.

A pontosság amolyan bogara volt Russelot apónak; és a pontosságra oly rátartó volt, mint a királyiak az illetudásra és nem türt el házánál, bárki részéről is, egy pernyi késédelmet sem.

— Jacques félhatkor távozik hivatalából, du-

ruzsolta tovább, egész ottléte alatt szórakozhatik barátaival, én nem zavarom, hadd élvezze ifjuságát! De hét órakor legyen itt! Ne én várjak ő reá!

Russelot apó nem ismerte a kényelmet; amolyan vén katona volt, aki végigküzdötte a krimi, az olasz, a kínai és mexkói háborút. Széles sorban lögtak a falon az érmei; legelől a Legion d'honneur keresztje, melyet az 1870-iki háboruban szerzett. A szépen sorjában főlagagott tárgyrok között, a lámpa sárga fényénél úgy ragyogtak mint a csillagok. Naponkint, nagy titokban, Jacqueline kis kacsói fényesítették őket.

Sokszor, nagyon sokszor állt meg előttük Russelot apó, elmúlt dicsőség és hőstettek emlékei előtt. Bennük lelte örömet és vigaszt, mert a sors bizony nem valami kedvesben bánt az öreggel. Menyé és fia hat évvel esküvőjük után, egy szörnyű vasuti szerencsétlenségnek az áldozatai lettek; az öreg asszony, a felesége, ki e nagy csapást elfeledni nem tudta, fél évre reá szintén ithagyta. Tán bosszút akart állni rajta a halál azért a bátorságért, mellyel annyiszor nézett vele farkaszemet, mikor a harc-téren irtalmon nélkül, kérielhetetlenül kaszált körülötte. Egyedül lakott két unokájával, Jacques-al és Jacqueline-el; szerény kapitányi nyugdíjából és a Compagnie mendriére csekély végkielégítéséből nevelte föl őket azzal az egy

gondolattal, hogy Jacquesből becstületes férfit, Jacquelineből becstületes asszonyt csinál.

És panasza nem is volt oka Jacquelineből ügyes gazdasszony lett, aki bálmatraméltóan kezelte kicsiny háztartásukat. Jacques pedig egy nagy vállalat hivatalnokja volt, kit sokra becstületes főnökei és jó modora miatt nagy jóvót jósoltak neki.

— De járja az, hogy a kölyök hét óra után merjen haza jönni?!

És Russelot apó, kinek mindez egy pillanat alatt jutott eszébe, ismételten tolt oda tárgyát a levestálhoz; jelezni akarta, hogy már rég nem evett ilyen jó levest. Jacqueline pedig levesmérés közben, a legszelidebb hangon kockáztatta a megjegyzést: De nagyapa, tán történt valami Jacques-al?! Azután fölkelet és az ablakhoz ment; az ablakvegen át jól lehetett látni a zuhogó esőt, amint megvadult árként söpri végig az utcát.

— Csunya az idő odakünn!

Az öreg mérgesen, ellentmondást nem tűrő hangon válaszolt. »A te bátyád romlik!« De valójában nyugtalankodni kezdett; Jacques pontosan betartotta mindig a szokásokat; késésének tényleg valami rendkívüli oka lehet csak. Vagy valami sürgös ügy tartotta vissza hivatalában, vagy a zivatár lepte meg és beme-nekült valahová.

Olyan egy anyámasszony katonája is volt

gyásza borult szülői átkok minden nemét rázudítja a fejére.

Azonban a dorozsmai kis halottakat a mi minden lamentálásunk és semmi imádság sem támasztja többé föl. Azok aludni fognak és nem lesznek álmaik, aludni fognak és nem lesz több reggelük. A föld pedig tovább forog s viszi ezt a szegényt, boldogtalan Magyarországot ismeretlen tájak, szinte úgy tetszik nekünk: a középkor felé.

Innen-onnan.

— A pékműhelyek mélységeiből. — Bajok a kórházban.

A pékműhelyekről fog szólni az ének, a pékműhelyekről, melyek tudvaleg nem úgy élnek a köztudatban, mint a ragyogó, pedans tisztaság, a modern, szigorú higiénia ideális hajlékai. Régen leszoktunk már arról a kultúráról, hogy a péksütemény, mely reggelenkint helyet foglal minden művelt család asztalán, ropogós, illatos, étvágygerjesztő legyen és nagyon is hozzájárul azokhoz az apró örömhöz, melyekkel a zsemlye, kiíli, perccel elég gyakran kedveskedik nekünk. Ki botránkozik meg azon, ha a reggeli kifiben hajsza, gyufa, kötéldarab húzódik meg illő szerénységgel és ki háborodik föl, ha egy szegény légy, egy boldogtalan sváb lelte korai halálát a vizes zsemlyében? Csak a nagyon finnyás, a nagyon kényes gyomor undorodik meg ettől olyannyira, hogy nem kér többé belőle.

Nem vagyunk annyira naivak, hogy azt hittük volna, hogy a bajai pékműhelyek dicséretes kivételek ebben a tekintetben. Sejtettük, hogy a mi pékmestereink »munkatermei« se világos, egészséges és kifogástalan helyiségek, melyekben mintaszert rend és tisztaság uralkodik, mégis kellemetlen csodálkozással, élénk megbotránkozással és undorral vettük tudomásul a rendőrségnek jelentését,

melyet a legutóbbi pékműhely-vizsgálatról kiadott.

Épületes dolgokról számol be ez a váratlan vizsgálat. Igazán alkalmasak arra, hogy alaposan elvegyék a közönség kedvét a péksütemény fogyasztásától.

Csak a következő apróságokat találta a kíváncsi rendőrség. Az egyik műhelyt ideiglenesen disznóolaj használt a derék pékmester és egy kéjesen rőtögő, jól meghízott disznót tartott benne már napok óta. A másikban egy részeg péklegény szennyes ruhában, sáros csizmában fetrengett mámoros öntudatlanságban a nyújtódeszkán.

Ezeket ragadjuk ki a sok közül. Apró-cseprő dolgokról, kisebb disznóságokról, jelentéktelenebb mocskosságokról nem is szólnak.

Semmi kedvünk sincs ahhoz, hogy a pékműhelyek legsötétebb mélyéből és rejtelmeiből vett színes, eleven és naturalisztikus leírásokkal borongassuk meg a péksüteményt »élvező« közönséget.

Reméljük azonban, hogy ezek a piszkos visszaélések, ezek a fölháborító gyalázatoságok kellő megtorlásban részesülnek. Megérdemelnék a derék mesterek — tisztelet a néhány kivételnek — hogy pellengésre állítsa nevüket a rendőrség. Szigorú intézkedéseket, gyakoribb vizsgálatot kérünk a közönség egészsége érdekében.

* * *

Kórházunk egyike azon kevés szociális intézményünknek, melyre méltó büszkeséggel és jóleső meglepéssel tekinthetünk. Modern berendezése, tökéletes felszerelése, tágas körtermi, a szakszerű kezelés és ápolás megbeülhetetlen hasznára van a legszegényebb néposztálynak és városunk közegészségügyének. Sok pénzünkbe, nagy áldozatunkba került, de nem szabad sokálnunk, mert a szociális haladásnak nincs szebb, becsületesebb, igazabb és humánusabb intézménye, mint a kórház.

Igazán kelletlenül és némi szorongó érzéssel tesszük hát, hogy egy kellemetlen konkrét eset kapcsán rosszalló megrovással, hibáztató kritikával kell tollunkra vennünk.

csacsozásával elüzni az egész ház szomorú hangulatát. Mi lesz velem, sóhajtotta magában, mikor ép ma estére készítettem azt a jó csokoládé krémet!

E pillanatban megszólalt a csengő.

— Nézd meg lányom, szólt az öreg.

Jacqueline mindjárt visszajött: »Egy rendőrbiztos van itt.« Haláláspadban ugrott föl helyéről az öreg. Mit keres ő nála a rendőrség?! Mit jelentesen ez?! Rémes gondolatok kavargtak fejében. Jacques elmaradása csak nem függ össze e váratlan látogatással? A rendőrség!!! Hisz ez bünt és büntetést jelent!! Tán Jacquesért jönnek?! Jacquesot, az ő kedves gyermekét annyira elrontotta a társaság, hogy most megtagadta volna azt a becsületérzést, lelkiállapotot, amit oly nagy gonddal oltott belé!! Micsoda hibát követhetett el, hogy az ő ősz hajának is pirulnia kell érte?!

Szigorúan nézett unokájára, de Jacques nyugodt maradt, pedig bűnös ember ezt nem teszi.

— Engedd be, dadogta az öreg, kissé már lecsillapodva.

— Russelot Jacques ur itt van? kérdezte a rendőrbiztos. Göröcsösen kapaszkodott az öreg a székbe, hogy el ne essék; forgott körülötte az egész világ.

— Jacques, te szerencsétlen mit tettél?!

— Hogy mit tett?! — vágott közbe a rendőrbiztos. — Mindjárt elmondom önnek, uram, Három fuldóklót mentett ki a vízből

Közismeretes az a sajnálatos eset, hogy a kórház fertőző osztályában a mult napokban egy már majdnem teljesen gyógyult vörhenybeteg diftériába esett.

Nem ismerjük közelebbről az esetet, nem kutatjuk részleteit, közvetlen okait. Nem ami dolgunk. Annyit azonban enélkül is meg kell állapítanunk, hogy az eset megdöbbentő és sajnos; alkalmas arra, hogy a nagyközönségnek a kórházba méltán vetett hitét és bizalmát megingassa.

Pedig ez az, amitől óvakodnunk kell, aminek nem szabad megtörténnie. Még gondolatnak is ijesztő, hogy a kórház, ahová megnyugvással, hívó reménnyel küldjük betegeinket, kiszámíthatatlan, ólálkodó veszedelmeket rejt számunkra.

Nem tudjuk, hol, miben van a hiba, de akik tudják, és annyi emberélet biztonságának súlyos felelősségérzetét viselik, intézkedjenek sürgősen, haladéék nélkül, hogy e vésszes hibákat eltüntessék és a bajokat orvosolják.

Emberke élete, a közönség hívó nyugalma van veszélyben. Mindkettő drága.

E. L.

Meglepetés az adóreform körül.

Fejtetőre állított elmélet a »kölcsonhatásról.«

Baja, november 28.

Vasárnap virradóra kellemes meglepetés érte a főváros kereskedő közönségét. Estefelől már a vidék is megtudta s hétfőig már az ország legtávolabb zugolyáig elterjedt a diadal és mámor érzése. Aggódók homlokán elsímult a ránc, kételkedők elhallgattak. Hogyne, mikor megszólalt az adóreform ügyében egy »mértékadó személy.« Egy illettekes, talán a legilletékesebb egyen hallatta szavát a »N. P. J. hasábjain. S mit mondott amaz illettekes személyiség? Előkotort egy csinos, bár régi teóriát, megfeszítogatta és kedvenc csemegéjének, az új adóreformnak vállára illesztette. Mondhatom, gyönyörűen fest benne!

Arról van szó, hogy annak idején az adóreform javaslatok betervezésénél a kereskedelem és ipar szószólói erősen méltatlankodtak

saját életének veszélyeztetésével! De ifjú barátom — szólt Jacqueshez — ön nagyon is szerény; ha emberim egyike véletlenül nem követi önt, akkor sohasem tudom meg az ön kilétét. Engedje meg, hogy kezet fogjak önnel addig is, míg hivatalból megkapja a megérdemelt jutalmát.

A rendőrbiztos eltávozott, az öreg ott állt szótlanul.

Tehát így áll a dolog. Hát mégis csak ugyanaz a vér folyik az ő unokájának ereiben, az a bátor, hősi vér, mely sohasem tagadja meg önmagát és amelynek csak alkalom kell, hogy megmutassa mivoltát. Büszke lehetett rá. Habozás nélkül tette meg kötelességét Jacques. Nem kerestett föltűnést, sem hírnevet. Ez megkezdte érdemét. Hisz amit Jacques megtett azt ő is megtette volna, ő, a nagypapja: valamikor az ellenség sortűzből mentette ki egyik sebesült bajtársát és vele együtt az ezred zászlaját.

És ez a két hős, amint így egymással szemben állottak, némán is megértették egymást. Alig birta visszatarítani Russelot apó azt a két nagy könyecpetet a szemében és hogy eltitkolja fölindulását, egy kis pöröléssel ült ismét vissza a székére!

— Üljetek le! A dolog rendben van. De nézd, hogy nekem máskor ne gyere ilyen későn haza!

ez a fiú! Nem folyt ennek az erubén vér, hanem repál, ahogy a nép tartja. Russelot apó minden áron katonát akart nevelni belőle: olyat, mint ő. De hiába: olyan félnék, bárányteremtésű volt ez az ifjú, mint a nagynyja. Akár egy nadrágba bujtatott kis leány. Igazi íróniája a sorsnak! Egyáltalán nem fedezi föl benne az ő harcias, nyugtalan, heves vért; ez a szelid fiú hivatala csendjében lelte legnagyobb örömét és nem vágyódott egyébre, mint nyugodt csendes életre. Hisz ő abban a korban ott feküdt Sebastopol sáncában, onnan hallgatta a feje fölött elsvitő orosz ágyugolyákat és nem mert elaludni, mert az az átkozott hideg, ami ott volt, nagyon is kétségessé tette a fölébredést. — De ha már egyszer így álltak a dolgok, hiábavaló volt a sópánkodás és Russelot apó nagy bölcsen, neheztelése jeléül nagyot sóhajtott és szomorúan nézett a falon lógó keresztjeire.

Jacqueline ép a konyhába készült, mikor nyílt az ajtó és Jacques lépett az ebédlőbe.

— Bocsság meg, nagypapa, szólt lehorgaszott fővel, de átkellett vetköznom.

— Elvárom, hogy ez többé meg ne történjék, felelt Russelot apó keményen. És mikor Jacques félnéken mentegetni kezdte magát, az öreg röviden szakította félbe:

— Mentséget nem fogadok el!

Nagy csendben ebédeltek. Hiába próbálta néha Jacqueline vidám nevetéssel vagy kedves

igazságtalanul súlyos megterhelhetőség miatt. Panaszoktól külön, aztán gyűlésre gyűléseztek, s ott együtt folytatták tovább a panaszokadást. Csináltak közös memorandumokat, szakszerűen és szívhezszólon. Elmondták, hogy ezzel az adóreformmal befellegzett az ország ipari és kereskedelmi haladásának. Annyszer ismételték ezt, hogy a kő is meglágyult volna panaszukra. A pénzügyminiszter szive pedig nincsen kőből. Segített hát, — miként ama fent idézett cikkből olvassuk, — segített gyökeresen a kereskedők baján.

A segítségen ugyan lett volna több módja is: leszállíthatta volna a javaslat szerzője pl. a kereseti-adó kulcsát az osztrák mértékig. A pénzügyminiszter azonban ezt a módot nem választotta. Csak hadd vegye fel a versenyt az osztrákkal szemben gyámoltalan iparunk és kereskedelmünk jóval — magasabb adóterheléssel. O jobb megoldást keresett.

Mellőzhette volna Wekerle a lakbőrré alapított minimális tételek fokozását is, avagy a jutalmak és utazási átalányok súlyos adóterhelését. Egyszerűbb és humásabb tehette volna az adókvótáknál követendő eljárást. Azt az inkvizícióit is, amelyet a reform tervez, kiirtotta volna Wekerle.

A pénzügytelteknek is sok-sok sérelme várt orvoslásra, azonban ezek a hatóságok megoldási módok mind nem tetszettek a pénzügyminiszter urnak. Másfépen, radikálisabban akarta ő boldoggá tenni az ipart és a kereskedelmet. Meg kell adnunk, a megoldás igazán oly egyszerű, mint a Kolumbusz tojása. A kormány úgy segít az iparon és a kereskedőknél, hogy a leszállított földadót fő felé kontingentálja. Vagyis meghatározza azt a maximumát, amelynél többet nem szabad beszélni a földbirtokosoktól. Ha mégis több földadót folynék be: akkor újra lejjebb szállítja ennek az adónak a kulcsát.

Ebben a rendelkezésben mindenki egy újabb — immár eléggé megszokott kedvezést lát a birtokos osztály javára. Nem úgy Wekerle. A fent idézett cikk megvizsgálja a kereskedőket, hogy *annál a kölcsönhatásnál fogva, amelyet az egyes társadalmi osztályok egymásra gyakorolnak, az egyik osztálynak nyújtott könnyítéseket követve a többi osztályoknak is előnyére szolgálnak.* Ima, itt van a meglepetés, az ajándék, a kárpótlás az ország kereskedői osztályai számára.

Tessék ezt a formulát jól megérteni. A kereskedelem a panaszok, a sérelmek önzóvel fordult az érdeiket mélyen sértő reform-mű ellen. Kimutatta, mily igazságtalan az egyes egyenes adónak egy kalap alá foglalása, a páratlanul vexatórius adókvótási rendszer.

Utalt ezzel szemben a földbirtok helyzetére, arra, hogy a reform a földjövdelemmel szemben egyáltalán nem helyezkedik a fítoztatott adómorál álláspontjára, hanem változatlanul megmarad az elavult és hazug változtatás alapján.

Minderre az a válasz, hogy Wekerle a földbirtokosoknak újabb concessiókat ad, mert ez az előny kölcsönhatást fog gyakorolni a többi társadalmi osztályok helyzetére is. Ezzel a logikával egyszerűen adómentessé lehetett volna tenni a hitbizományokat és az ezer holdon felüli földbirtokokat. Hiszen világos dolog! Ha a latifundiumnak nem kell adót fizetni, akkor nagyobb az ő vásárló képessége. Többet vesz a boltban, több nyereségre ad módot a kereskedőnek, tehát a kereskedő könnyebben megfizetheti a maga adóját.

A magyar kereskedők kézséggel elfogadják a kölcsönhatás teóriáját, ha előbb a tisztelt agráriusok magukon kezdik az alkalmazását. Mert nem jut eszébe a pénzügyminiszternek, hogyha a kereskedők és iparosok megadóztatását enyhíti, úgy ezzel olcsóbbá tesz egy sereg portékát a földművelő, a gazda számára? Hja, de az más. A kölcsönhatás fogalmát azok az illetékes és legilletékebb körök úgy értelmezik, amint némely adósk szöktak: egyik fél adja a kölcsönt, s a másik fél sohasem gondol a visszaadásra. Nos, a magyar kereskedelem nagyon szépen köszöni ezt a kölcsönhatás elméletet.

Azzal, hogy a földbirtok jövedelmének adózatlanul hagyása egy biztos adóalapról való lemondást jelent, mit sem törődik a mostani irányzat. Hogy az adórétven megtakarított jövedelem a földbirtokos kezéből nem mindig a

hazai ipar és kereskedelem pénzszekrényébe folyik, ez sem aggasztja pénzügyeink vezetőjét. Ok jót akarnak a kereskedelemnek, s ezért leszállítják — horrorbe — a földbirtok adóját.

Magyarország kereskedői halásak lehetnek ezért a jóakarattért.

H I R E K.

— **A mai tezsúr.** A bajai jótékony cselekvésű társaság ma, vasárnap délután 5 órakor tartja második tezsúráját a »Nemzeti szálló« termében. A tezsúr hangverseny előző meg a következő programmal: 1. Részlet a »Fecskefészek« c. operettből. Előadja Dankó Lajos zenekara. 2. Szinpad és élet. Irta és felolvassa Spitzer Zoltán. 3. Mendelssohn, Rondeau brillant Zongorán fonolával előadja Wagner Antal. 4. a) Giordani Tomasso: Caro mio ben. b) Alföldy László: Temetek egy rózsát. Énekli Wagner Ilonka. Zongorán kíséri Alföldy László. Az emberszerető, nemes intézmény mai zsúrájának látogatására a szegénysorsú gyermekek nevében ezúton is kéri a közönséget a leányegylet.

— **Képviselőválasztás a Józsefvárosban.** A mai vasárnapra tüzte ki a törvényhatósági bizottság a Józsefvárosban megüresedett egyik választási mandátum betöltését. A függetlenségi párt és a Józsefvárosi komoly többsége Sziklai Zsigmondot, a Bajai Kölcsonös Segélyező Egylet népszerű vezértitkárát óhajta városi képviselőül, ahhoz megannyi őszinte érzelmi szál fűzi a kerület őszlakosságát, mely-lyel pénzintézetű bizalmi állásból kifolyóan sok jót tett Sziklai Zsigmond. Egy kis töredéke a józsefvárosi polgárságnak *Osztronic Géza* mellé állott váratlanul, az utolsó pillanatban. Akarok-embernek, a lokálpolitikának egy-két ujdomást apostola szervezi az Osztronic-pártot kereszténysociális jelszavak alatt, elfeledkezve jelöljők mutjáról, mely erő szociáldemokrata állitörökben gazdag. Szóval egy kis tévedés, gyöngye lapszus, egyáltalán nem veszedelmes játék az egész, melyet csak a történeti hüség kedvéért jegyeztünk föl.

— **A polgármester a bajai vasúti forgalom érdekében.** A szünet nélkül való vasúti és postai bajok közepette jól esik tudomásul venni, hogy a helyi hatóság megteszi a magától a mizériák megszüntetése érdekében. A reményünk ugyan nem szörnyű nagy, hogy panaszunk meghallgattatásra talál, de mindenestre bizonyosga a hatósági akcióbalépés, hogy az általános közéleti apátia közben legalább panaszokduni merünk. — Dr. Hegedűs Aladár kir. tanácsos, polgármester, mint a közigazgatási bizottság helyettes elnöke, panaszot tett a héten Ludwig Gyulánál, a MAV. elnökgazgatójánál a folytonos vonatkésés és a budapesti posta-vonatnapontai elmaradása miatt. A panaszban kifejté a polgármester, mily nagy kára van ebből a bajai iparosoknak és kereskedőknek. Kéri az igazgatót, hogy intézkedjék, hogy a mult heti esetekhez hasonlóak elő ne forduljanak.

— **Bajai üdvözlét a pápának.** X. Pius pápa aranymiséjére a bajai kath. nőegylet a következő sürgönyt küldötte Öszentségének:

A bajai (Magyarország) Kath. Nőegylet ünnepi közgyűlése a szentséges atyának ötvenéves áldozópapi jubileuma alkalmából hódolattal küldi üdvözlétét és szeretettel kívánja Isten áldásának teljét.

A sürgönyre Merry del Val vatikáni bíboros így felelt:

A szentséges atya kedvesen fogadta a küldött üdvözlétet és szerető gyermekeinek lelke mélyéből küldi áldását. Merry del Val bíboros.

— **Bajai tüdőbeteg a gyulai sanatóriumban.** A József kir. hercg. sanatórium-egyesület bajai bizottságának agitálásából immár a második bajai tüdőbeteg vonult be a héten a gyulai sanatóriumba, ingyenes gyógykezelésre. A tavaly hónapokon át gondos sanatóriumi kezelésben részesült tüdőbajos nő csaknem teljesen gyógyultan hagyta el a gyulai sanatóriumot.

— **Képtárlat.** Meleg, intím művészhajlékot teremtett át a közelgő karácsonyi hetek tartárára egy szimpatikus, már nem ismeretlen nevű művészember. Egy sereg festményéből stilszerű tárlatot rendezett Fürst Zsigmond, kit minden tulás nélkül a tájfestés mesterének merünk nevezni. Tavalyi északi sikere után, melyet az ottani vármegyeháiban rendezett kiállításával ért el, hosszabb időre a bajai Alföldre tette át munkássága színhelyét, ezzel is előlva, hogy van érzelme a csöndes nyugalmában fontos sikség plasztikai szépségeinek kiaknázására és nem hódol annak a konvenciósi irányzatnak, mely Himalayák és egyéb egtevő gecsereket erőfellekpen variált lefoztésében meríti ki a tájfestés válfajait. Képeiből eredetiség, hangulat, szingádzagság és színharmónia árad felénk. Az alföldnek láikus szem által szinte kiűrhözhetetlen, megannyi festői szépsége, grandiózus nyugalomban is mozgalmas természetű színpompája egész teljességében bontakozik ki a szép képorozatban. »Az utolsó órák napjairig« című kép karakterisztikus órái hangulatú varázsló élénk. A téma a bajai Sugovica-részletből való és kissé élénk színezése dacára sem zavarja a nézőt a lehunyo nap ködfátyolba tűnő fényáradatának jöleső szemlélésében. Szakasztott így a »Martonvásári kastély« elvezető festmény. Naplemente táján tűnik elénk a romantikus fekvésű kastély és az ideálisan szép park, melyek napfénytől megvilágítva, kristálytisztán verődnek vissza a festő művészeke alatt elevenregrzésű vizzükében. Magával ragad ita a hangulatos színrényköls, mely az esti órákban domináló zöld és kékesviolet színeknek kitünő megvilgölő erőre való, mesteriali variálásban nyilatkozik meg. Kiváló alkotás a »Drávaparti füzes« is, egy pompásan sikerült dél-életi hangulat, tisztes szürkés-kék színezésű, az utolsó borkor tisztos, kiterjedt perspektívával. A természetesen kék egy-két bárnyfelhő teszi itt változatosga, a viakturék pedig mélydősárgos, nyugodt folyásában mutatja be a festő. Kicsi a helyünk, hogy valamennyi erősebb festményről számot adjunk itt. Csak egyet emelünk ki még ezuttal, az »Éjjel az utcán« című hangulatképet. A koromszét voltában sem egyhangu háttérből két éjjeli alak — egy férfiak és egy nőnek egymásra kapaszkodó alakja lép elő. A zivatros éjjel nedves kövezetét és a két alakot gázláng fénye világítja meg, mely-sugarával a légkörön is áthatol és besugározza a szemhárt egy kis körzetét. A tájra nehezűd éjjeli köd, az alakok mozgalmassága és diszkrét finomsága, meg az éjszakai hangulat mesteriali rajza, kell, hogy láikusnak, műdöntőnek egyarant tessenk. Ezeket kívül még egész sereg képe van a mesternek, melyeket igaz, őszinte gyönyörűséggel néztünk. A játszi könnyedség, melylyel a festő a legnehezebb témát is megoldja, szinte beszédesen szól minden egyes alkotásáról. A *Goldstein-féle fényképzési műtermében* elhelyezett képorozatot megtekinteni — ami sivár, eseménytelen, művészet-nélküli városunkban — igaz, hamisítatlan művelzet.

S. Z.

— **Sándor »főur« halála.** Sándor, aki Sándor volt mindenkinek és akinek vezetékeve iránt nem érdeklődött soha senki, a hét éven váratlanul, rövid betegség után meghalt. És — sajátszerű — aki alig egy pont volt az élet forgatagában, egy-két napra szomorúságba ejtett talán ezer embert is, kiknek a halálhíre kiesett kezükből — a kávéskánál. Mert Sándor hat éven át »főur« volt a Nemzeti-szállóban, azaz főpincér. Megszokott alakja a kávéháznak, szinte nélkülözhetetlen szemtanúja a delutáni kávéknak. Szórdán mulatóit, csütörtökre beteg lett és alig egy hétre rege meghalt Reiner Sándor, kit gazdája, Deutsch M. Mátyas szállodás külön jelentéssel gyászolt meg. Csütörtökön temették le sok-sok közönség részvétele mellett a városi közokrházban.

— **Uj igazgató-tanácsi tag a képezd-nél.** A kultuszminiszter Dr. Rajk Aladár országgyűlési képviselőt a bajai áll. tanítóképző intézet igazgató-tanácsának tagjává nevezte ki.

— **A zirci apát diszpolgársága.** Vajda Ödön Pál zirci apátot, főrendiházi tagot Szentgöthárdon, a keddi képviselőtestületi ülésben diszpolgárrá választották.

— **Kaszinó-estély.** Tegnap, szombat este szép számmal vonultak föl a Casinoba uri családai Katalin-estélyre. A hölgyek báli toalettben, az urak frakban meg szmokingban. A közönség elite volt és mindvégig zavartalan harmóniában mulatott. Csak két, hogy a mulatság nélkülözhetetlen a casinói estélyek régi karakterét, az egységes bajai társadalom jelenlétét. Sapienti sat ...

— **Legények Katalin-bálya.** Kisfarsangi hagyományos műkedvelői estélyüket mult vasárnap rendezték a bajai legények, a r. kath. legényegylet égisze alatt. Sikeres mulatság volt és színmagyar hangulat dominált ott mindvégig. Ahány válfaja csak a magyaros mulatozásnak van, mind megfelelő számu képviselőre talált a bálon, ami egyértelmű azzal, hogy ott volt a társadalom minden rétege. Az obliag színelőadás tárgya ezúttal népszimni volt. A »Tolonc« ment, a legényegyleti színpad legjobbjával, *Wesslén Gáli Irma* mint Angyal Liska, *Kocsis Ilona* mint Ördög Sára, *László Károly* a Mravcsák szerepében és *Wernberger Lajos* (Lőrinc), a műkedvelői színpadnak megannyi kipróbált tagja, komoly elemet és humort egyformán szépen játszottak meg. *Loob Matild*, *Adamk Lenke*, *Ulakity Giz*, *Balogh Irma*, *Bogdán, Varga* és *Hunyadi* stíluszerűen egészítették ki az együttest. A hölgyek virágot kaptak, tapsot pedig a szereplők valamennyien.

— **Halálozás.** öv. *Valentin Dávidné*, közbecsülésben álló tisztas matróza, 73 éves korában meghalt. Holtestét Bajára szállították és itél helyzeték örök pihenőre a kiterjedt gyászoló család és sok jóbarát részvételével mellett.

— **Bucsuói bajai professor.** Bensőséges, meleg bucsuünnepélyt tartott a képzede tanári kara most hétfőn este abból az alkalomból, hogy *Schwab János* gazdasági szaktanár Sopronba helyezte át a földmívelésügyi miniszter. A bucsuztatás banket keretében ment végbe, melyen *Scherer Sándor* igazgató, *Jés István* tanár és *Friedrich Zsigmond* evangélikus lelkész intéztek meleg bucsuzavakat *Schwabhoz*, ki népszerű tagja volt a bajai társasulaknak és kiválóan képzett tanárember. — *Schwab János* helyére *Csepregy Gyula* földmívelésiskolai segédtanított osztotta be a miniszter, akit a megye területére a gazdasági szaktanári teendővel is megbízott.

— **Elhunyt tanító.** Régi-módi pedagógus, de modern kulturbérem halt meg a héten, az évizedes néprnevelői munkásság után kiérdemelt nyugalom révében. *Borsa Nándor* nyugalmazott tanító, 65 éves korában november 9-iki elmaradt országos vásár helyett november 30-ára pótvásárt engedélyezett.

— **Mohácsi pótvásár.** A kereskedelemügyi miniszter Mohács községnek a november 9-iki elmaradt országos vásár helyett november 30-ára pótvásárt engedélyezett.

— **Irgalmasrendi szerzetesek zsidó istentiszteleten.** A mult évben elhunyt Bécsben Donato Taussig nevű izraelita. Végrendeletében úgy intézkedett, hogy hagyatékából az irgalmas testvérek rendje kapjon egy millió koronát. Hagyományát azonban bizonyos feltételekhez kötötte. A rend ezen feltételét teljesítette is. A napokban a bécsi seitenstüdti zsinagógában az istentisztelet kezdetén az irgalmas rendnek két tagja jelent meg, teljes ornatusban, hat rendőri kíséretben s az első padsonban foglaltak helyet. Az istentisztelet csendben végigvarták és midőn a végén a kadisa imára került a sor, az irgalmas rend két tagja fölállott s a többi zsidó gyászolóval együtt áhítatosan elmondta héberül a halottak lelküdvéért szóló imát. Taussig ugyanis azzal a kikötéssel hagyta az irgalmasoknak az egy-millió koronát, hogy a rend a hagyományozó halálának évforduló napján köteles két tagját a zsinagógába küldeni oly célból, hogy ott a halottak üdvének szóló imát a többi kadisimádkozóval együtt elmondja. A rend úgy találta, hogy egy millió koronáért érdemes zsidóul imádkozni s a hagyományt elfogadta.

— **A Omke bajai főlkjének mai nagy értekezlete.** Az országos magyar kereskedelmi egyesülés bajai gócpontja ma, vasárnap délelőtti féltenegy órákor a városi színház kis tanácstermében értekezletet tart, melyen dr. Beck Géza, az OMKE központ h. főtitkára előadást utján ismerteti az Egyesülés működését és a közeli programját, valamint megvitatja a fontosabb gazdasági kérdések mi-benállását; azután *Reich Vilmos*, a kerületi gócpont választmányi tagja Bajai város speciális érdekeit tolmácsolja.

— **Érdekes bajai adóügy.** Érdekes ügyben folyik már hosszabb ideje levelezés Bajai város tanácsa és a szegedi pénzügyigazgatóság között. Bajai város azt a jogos és méltányos kívánságot hangoztatja, hogy a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank adjának a bajai fiók jövedelmei után eső része a bajai városi adóhivatalnál fizetessék be és hogy ezen adórész után eső községi pótdadót is Bajai város és ne Szeged város kapja. A szegedi pénzügyigazgatóság ezzel szemben azt hozza föl, hogy a bank meglehetősen nem lehet megállapítani, hogy a bank adójából mennyi esik Bajára s így Bajai városát kérésével elutasította. Bajai város már most a beszerzett adatok alapján megállapította, hogy a szegedi bank jövedelmének 13 százaléka a bajai fiókra esik, miert is jogosan követelheti hogy az ennek megfelelő adót itt fizesse a bank. Ez alapon, az 1875 évi XXIX. törvény cikk 37. §-ára hivatkozva, megfélebbezte Bajai a szegedi pénzügyigazgatóság határozatát.

— **Eljegyzés.** Vettük a következő eljegyzési hírt: *Fischer Laura* főleok — *Klein József* Miskolc jegyesek.

— **Fiatal ügyvédek véd- és dacsözvetsége.** Tíz debreceni fiatal ügyvédről van ebben a szomorúan megható történetben szó. Tíz fiatal ügyvédről, akik még nem kaptak csődöt. Valahányan duzzadnak az ambíciótól, de sajna, az ambíciókban közönséges tyuk-és pofon-pörökre kell elvezetgetniök, mert álmuknak álma: egy jó zsiros csőd késik, egyre késik. A tíz fiatal ügyvéd úgy érezte, hogy egész fiatalágát eltoltheti a csődvárában, mert sok a eskimó ügyvéd és kevés a foka-csüd és ügyvédméltelkez őta nem kapott fiatal ügyvéd zsiros csődöt. Az ügyvédi krónika szerint fiatal ügyvéd csak olyan időközben szokott jó csüdözni jutni, mint amlen időközben szoktak megtartani a nagy költők születésének százéves évfordulóját, ami tudvalegleg nem fordul elő minden hónapban egyszer. A tíz fiatal ügyvéd tehát elhatározta, hogy véd-csüdözvetséget köt. Ha tízik közül valamelyik csüdözhet jut, annak a hasznán testvériesen megosztokodnak. Ez nemcsak anyagi szempontból előnyös, hanem egészségi szempontból is. Tudniillik a dolog úgy áll, hogyha egy ügyvéd zsiros csüdözhet jut, ez igen árt a többi ügyvédek egészségére. Már most a tíz fiatal ügyvéd úgy spekulált, ha megkötik a védcsözvetséget, tizredés annyi kár éri az egészségükre, mert a bármelyikükre eső csüd balszam lesz mind a tíz szívére. Így született meg a védcsözvetség. Ámde ekkor egyik ügyvéd felvetette:

— *Uraim, a védcsözvetség kevés. Dr. X. kollegámmal megesett, hogy egy csüdön csak egy korona 35 fillér haszna volt, sőt tovább megyek. Dr. Y. kollegámmal buskán ráfizetett egy csüdjére. Azt javasolom tehát, hogy kössünk dacsözvetséget is a rossz csüdök ellen. Ha valamelyikünk olyan csüdöt kap, amelyikre rá kell fizetnie, tizünk közt osszuk fel a kárt.*

Igy is történt. A tíz fiatal ügyvéd megkötötte a véd és dacsözvetséget és azóta több bizalommal várják a zsiros csüdöket és kisebb félelemmel a rossz csüdöket.

— **A bátonostori plébános ünneplése.** Szép ünnepeket rendeztek mult vasárnap a bajai járás egyházi és világi notabilitásai *Kosk József* bátonostori plébánosnak, akinek nevéhez fűződik az ottani patronátusi kérdésnek a kaloccai érsek javára történt rendezése. Ennek az örömére *Vojnits Dániel* bajai apát, *Schauer* vaskuti, *Kuts János* esperes, bokodi plébános, továbbá *Vojnits Máté* járási főbíró és *Koller Dezső* bajai rendőrkapitány kimentek Monostorra és meleg ovációban részesítették a plébánost.

— **Ujvidék — a téli kikötőért.** Ujvidék város közgyűlése a héten több bizottsági tag indítványára elhatározta, hogy a földmívelésügyi miniszterrel állandó téli kikötő létesítését, a hadügyminiszterrel pedig a helyőrség szaporítását fogja kérni. A föliratokat küldöttésg fogja a minisztereknek átadni. — Szóval: Ujvidék már deputációba jár és könnyen meglehet, hogy nem Bajáé lesz az első téli kikötő, holott — úgy emléksztünk — ilyesféle ígéretet már egyszer kaptunk.

— **Az állami hivatalnokok özvegyeinek nyugdíja.** A közigazgatási bíróság egy konkrét esetből kifolyólag érdekes döntvényt hozott. Kimondta, hogy azon állami hivatalnokok özvegyei, kiknek férje csak öt évig voltak is állami szolgálatban, nyugdíjra tarthatnak igényt, ellentétben az eddigi rendszerral, amely szerint csak végkielégítést kaphattak.

— **Ismerős színészek köréből.** Egyszerre két volt bajai színész is érkezik hira a héten. Egy karriérről és egy primadonna-válásról. A karriér *B. Szabó József* baritonistáé, aki virágvasárnapról kezdve az aradi színházhoz szerződött, a válásigot pedig *Kállay Jolán*, a vidék legjobb szubrettje, a bajai színházközség volt kedvence okozta azzal, hogy az aradi színháznál való szerződését hirtelen felbontotta. Itt írjuk meg azt is, hogy a bajai extársulatnak, *Farkas Ferenc* gárdájának is megvan a maga obliag eseménye. *Farkas Ferenc* igazgató és *Faragó Resz* titkár a mult héten nyilvánosan, a szabadkai »Otthon«-kávéházban összecsaptak. Az eset passzív hőse Faragó titkár volt. Az ügy folytatásáról csak annyi került nyilvánosságra, hogy azt »lovagiasan« elintézték.

— **Az első hadi-nóta.** Megszületett az első hadinóta. Ki a szerzője, nem tudjuk, de már szélleiben éneklik a kaszárnyákban ezt az új dalt:

Már minekünk semmi maradásunk,
Mert haragos jó öreg császáruk,
Isten veled Jüri, Marcsa, Sára,
Cakumpakkal megyünk Szerbiába.

Hej leányok, szerbiai lányok,
Magyar bakát ti hiába vártok,
Mert a szívünk magyar lánynak termett,
Nem ismer az idegen szerelmet.

— **Félaru vasuti diákjegyek.** *Apponyi Albert* gróf közoktatásügyi miniszter, áthatva az ifjúsági tanulmányokat nagyfontosságú, minden módon iparkodik megkönnyíteni azokat. Most a közoktatásügyi kormány közbe-lépésére *Kossuth Ferenc* kereskedelemügyi miniszter nagyjelentőségű vasuti kedvezményrel könnyíti meg az ifjúsági tanulmányokat. Minden iskolai csoportos utazásnál a diákok az igazgató igazolványára feljutt menetjegyet kapnak s ahol nagy távolságokról van szó, a diákok részére a gyorsvonatokhoz is III. osztályú kocsikat kapcsolnak s ezeken is félaru jeggyel utazhatnak a tanulók. Ezenkívül minden tíz diák után egy szegénysorsú diák teljesen ingyen vasuti jegyet kap. Ez az utítás kulturális jelentőségénél fogva nagy érdeme a közlekedésügyi kormányknak.

A bajai Röntgen-laboratórium.

Tekintélyes értékű, érdekes és nagyszabású műszaki berendezés munkálatok folynak mostanában a helybeli városi közkórházban és még csak pár napon mulik, hogy teljesen készen álljon a bajai Röntgen-laboratórium, mely Bajai város áldozatkészségén kívül dr. *Róna Dezső* igazgató-őrösorv aságis kezdeményezésének és modern kórházi vezetésének közöni lélet.

A Röntgen-laboratórium egy hét mulva már készen lesz és ebből az alkalomból aktuálisnak tartjuk egy-más érdekes dolgot a laboratórium nagyfontosságáról és általában a röntgenéséről elmondani.

Míg a tudósvész ellen a kétes értékű »ujabb« és »legujabb« gyógyszerekkel vivja az orvosi kar rettenetes tusáját, melyek közül még legjobban bevált Bruno Alexander reichenhalli orvos kámforsor olaj-befecskendezése, amint azt a kölni orvosi kongresszus demonstrálta, addig a Röntgen sugarakkal végzett tudógyógyítások fényes eredményéről számol be dr. Sinapius nürnbergi orvos, ki jelentésével meglepte a német orvosi világot.

Sinapius utmutatása nyomán, egy megyei Röntgen-laboratóriumban, eddig hat tudósvész beteg lett Röntgen sugarakkal gyógyítva, és bár ezek közül négy súlyos beteg volt, az eredmény valamennyinél meglepő jó és gyors volt.

Dr. Riesenböckesi egyetemi tanár utmutatása és rendszere szerint a Röntgen sugarak zreje rosszindulatu daganatok gyógyítására lett kipróbálva. És bebizonyosodott, hogy ezen gyógy-eljárás sokkal kíméletesebb, mint a fájdalom és sokak előtt rettetget operatív beavatkozás. Egy mellrák-esetben, néhányszori röntgenezés után a daganat keménységét elvesztve, összezugorodott. Még fontosabb a börtbetegek gyógyítása Röntgen sugarakkal, kivált fejszömök,

bőrtüszőgyulladás, a lupus gyógyítása eseteiben. Feltűnő jelenség mutatkozott néhány egyénnél, akik kiváncsiságból megnézték egyes testrészeiket Röntgen sugarakkal. Az X sugarakkal áthatott testrészen az izületi csusz fájdalom megszűnt, míg a sugarakkal nem érintkező egyéb testrészek fájdalmasak maradtak. Egy neuralgias idegbeteg a radium sugarak behatása folytán ezen kínzó és minden egyéb gyógyszerre hatástalan állapotától megszabadult.

Igen nagy értéke van a Röntgen sugaraknak a betegségek néhely részének meghatározásánál. Egy betegné sok jelenség tüdővést mutatott, és az ellen is lett huzamosabb ideig gyógykezelve, holott nevezettnél a Röntgenfelvétel burkonytömlőt mutatott ki a tüdő mélyében. A tüdőbetegségek legkülönbözőbb állapotait, tüdőcsucs- beszűknedést, tüdőűszök, tüdőtagulást, mellhártyagyulladások után visszamaradt legkülönbözőbb fajtájú izdatmányokat és azok nagyságát meglehet határozni. Nem is szóla a női betegségekrol, hol b6 tér kínálkozik a Röntgen sugarak körmeghatározó és gyógyító erejének.

Több lap után az a téves állítás terjedt el, hogy a Röntgen-sugarakkal történő vizsgálat vagy gyógyítás, káros hatással van a szervezetre, és hogy az fájdalmas. Ezt olyanok állítják és terjesztik, akiknek fogalmuk sincs a röntgenezésről, vagy életökben Röntgen berendezést nem is láttak.

A Röntgen-sugarak segítségével a beteg test-részeiről, abba hatolt idegen anyagokról, fekvésükről kívánatra készült fényképek technikai részét egy szakavatott fényképező készíti el s így a beteg nemcsak tükröböl, de esetleg fényképen is láthatja belsejének kóros állapotát. Ez ugyan a betegnek kevés vigasz, de csonttörések, ficamok, és csontbetegségeknel, nemkülönbön idegen testek beékelésénél a gyógyító orvos kezében üdvös és hasznos támpontul szolgál racionalis gyógyításnál mellett.

dr.

Segédszerkesztő: SPITZER ZOLTÁN.

N y i l t t e r .*)

Igen jó eredménnyel alkalmazzák

MATTONI FÉLE GIESSHÜBLER
Szárazos gyógyvíz
SAVANYUVIZ

A nagy igényes a légutak megbetegedésénél, a garat és hörgők hurutjánál, tüdő- és mellhártya-gyulladásnál.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

ügyes naptárelárusítók nagy jutalékkal felvételnek

Kollár A.
könyvkereskedésében.

Csinos kivitelű
n é v j e g y e k
rendelhetők lapunk kiadóhivatalában.

MEGHÍVÓ
a Délmagyarországi Gyapinfonó és Vattagyár Részvénytársaság
1908. évi december hó 14-én d. e 10 órakor Szabadkán, a Pest-szállóban tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés a társaság állásáról.
2. Igazgatósági indítvány a felszámolás kimondása iránt és a felszámoló kinevezése.

Az igazgatóság.

Figyelmeztetés. Azon részvényesek, kik ezen közgyűlésen részt venni szándékoznak, sziveskedjenek részvényeiket az alapszabályok 20. §-a értelmében f. évi december hó 7-én déli 12 óráig Baján, a részvénytársaság pénztáránál igazolójeget mellett letenni.

AZ UJSÁG
A LEGJOBB NAPILAP

Egyhóra 24 Kor. Megyédvüre 7 Kor. Félévüre 24 Kor. Egyévre 28 Kor.

CZIM: AZ UJSÁG
BUDAPEST, RÁKÓCZI-ÚT 54.

11351/1908. tkvi. szám.

Árverési hirdetmény.

A bajai kir. járásbírószág mint teleshivatali hatóság közhírré teszi, hogy az újabb árverést Dr. Horváth Tivadar budapesti ügyvéd által képviselt Magyar Takarékpénztárak központi jelzálogbankja mint részvénytársaság budapesti cég végrehajtató kérelmére, Gaiger János bácsborsódi lakos ellen 1009 korona 80 fillér tőketörlesztési részlet és járuléka és 12 korona ezuttal megállapított és a még felmerülő költségeknek, nemkülönbön csatlakozott és Dr. Kiss József szabadkai ügyvéd által képviselt Bácskai Hitelbank és zálogkölcsön részvénytársaság 1000 korona követelés kielégítése végett az 1881. évi LX. t. c. 144. és következő §§-ai valamint az 1908. évi 41. t. c. 21. §-a alapján a szabadkai kir. törvényszékhez tartozó, a bajai kir. járásbírószág területén lévő

1. a bácsborsódi 457. sz. betétnai A. I. 3. sorsz. végrehajtást szenvedett nevéen álló 718/11/a hrsz. ingatlanra 2066 korona kiküldési árban;
 2. a bácsborsódi 457. sz. betétnai A. I. 4. sorszám végrehajtást szenvedett nevéen álló 718/11/b. hrsz. ház és udvarra 320 korona kiküldési árban ezennel elrendeli és annak Bácsborsód községházánál 1909. évi január hó 2 napján délelőtt 10 óráját kitűzi.
- Árverés alá kerülő ingatlanok a kiküldési ár 2/3-adánál alul eladatni nem fognak. Árverezők a kiküldési ár 10%-át készpénzben vagy óvadékképes papirokban a kiküldött kezéhez tegyék le.

Az, aki az ingatlanért a kiküldési árnál magasabb ígérést tett, ha többet ígérni senkisémet akar, köteles nyomban a kiküldési ár százaléka szerint megállapított bánárpénzt az általa ígért ár ugyanannyi százalékáig kiegyesíteni. Ha ennek a kötelezettségének eleget nem tesz, ígéréte figyelmen kívül marad és az árverés nem, melyet haladéktalanul folytatni kell, részt nem vehet.

Ha az árverés folytatásában senki sem tesz újabb ígérést, előbb azonban más is árverelt — az ingatlan az által, illetőleg több árverelő által a legtöbbet ígérő által megvettnek lesz kijelentve. Ha ez az ígérlet a kiküldési árt meghaladja, az előbbi pont szabályai alkalmazandók.

Vevő a vételárat három egyenlő részletben és p-dig az első részletet 15 nap, a másodikikat 30 nap, a harmadikat p-dig 45 nap alatt, mindig az árverés jogerőre emelkedésétől számított, de mégis az árverés napjától járó 5% kamataival együtt a bajai m. kir. adóhivatal, mint bírói letétpénztárnál, az ide két példányban és kellő felzetekkel benyújtandó kérvény kapcsán fizessék le.

Baján, a kir. tkvi. hatóság 1908. évi november hó 17. napján.

Dr. Rác Károly
kir. járásbíró.

<p>Köszenet</p> <p>Belföldi szenek Porosz szén Karwini szén Osztraui kovácsszén Koksz Brikett Faszén</p>	<p>Szállít vaggonszámra valamint évi kötésre</p> <p>Klár Andor cég Debrecen, Miklós-utca 23. szám.</p> <p>Telefon inter- urban: 445. Sürgönycim: KLÁR ANDOR</p> <p>Köszenet</p> <p>← Kérjen ajánlatot! →</p>	<p>Mesztet</p> <p>Kizárólag fával égetett biharmegyei (Élesd-Rév-Mezőtelegd) fehér darabos mész</p> <p>Évi termelés 1000 waggon</p>
<p>Köszenet</p>	<p>Mesztet</p>	<p>Mesztet</p>

TATAI BRIKETT

kitünő szobafütési szén

Jutányos árban

azonnal szállítja:

Magyar Általános Kőszénbánya
Részvénytársulat

Budapest, V., Erzsébet tér 19.

KRIEGNER-FÉLE REPARATOR TÖRV. VÉDVE.

Évtizedek óta nagy sikerrel használtatik csusz és kőszvény ellen.

Kis üveg 1 korona. Kapható: Nagy üveg 2 korona.

„KORONA” gyógyszerárban Budapest, VIII. Kalvin-tér (Baross-u. sarok).

Postai szétküldés naponta.

Használt kerékpárokat

a legmagasabb áron vesz

LÉZÁR SÁMUEL

látványos és kerékpárkereskedő

B A J A.

Védjegy: „Horgony!”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyított báziszer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult kőszvényél, oszonnál és meghűléseknél, ledörzsölé-köpen használatára. Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K-80 K1.40 és K 2.- és újszólóan minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerlára az „Arany croszlárhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szetküldés.

Ajánlok

szalonnát, zsirt, füstölt husokat
és kolbászokat

GARAI KÁROLY

hentes

ARAD.

4

miniszteri
jóváhagyás.

1. A berlini földm. miniszter úrtól II/20. 06. — 2. A kopenhágai belügyminiszter úrtól XII/20. 06. — 3. A hesseni nagyhercegségnél a belügyminiszter úrtól IV/13. 07. — 4. A berlini földm. min. úrtól X/15. 07.

„RATIN”

mint legbiztosabb

egér- és patkányirtószer

van elismerve. Több külföldi polgári és katonai hatóságok elismerése.

1 adag patkány bacillus 3.- kor.
1 adag egér bacillus 1'80 kor.

Prospektus kívánatra ingyen. Nagyobb területen az írtást garanciával elvállalja. — „Ratin” bakteriologiai laboratórium részvénytársaság magyarországi vezérképviselője és egyedülrusa

Haan Béla Budapest, VII., Rotentbiller-utca 26/5.

Memorandum.

Sürgöncim:

FÜLÖPSINGER

Szatmár.
N. Károly.

Fülöp Lajos és Singer Imre siremléknagyraktárai

SZATMÉR

NAGYKÁROLY

Attila-utca 1/B. szám. Széchenyi-utca 30. szám.

Ajánlják sírköveiket a legnagyobb választékban, u. m.: fehér carrara, fekete Schvéd gránit, sziléziai szürke gránit, porphir és Labrador kövekből. Mindennemű temető munkákat, u. m. áthelyezéseket, állításokat, utánvését és aranyozást bámulatos olcsó árban 25 évi írásbeli jótállás mellett elvállalnak.

Sirszegélyek, vasrácsok, uti kereszték a legnagyobb választékban állandóan raktáron vannak.

Óriási választék márványlapokban.

Költségvetés és rajzok ingyen és bérmentve.

Csak „SICULIA” névvel ellátott üvegek valódiak.

A málnási SICULIA forrásvíz

a sós savanyúvizek királya.

Sziklarétegeken átfurt ártézi-forrás. A gyomorégést rögtön megszünteti. Páratlan étvágygerjesztő. Azonnal ható különlegesség a gége, tüdő, torok, gyomor, vese, hólyaghurutos bántalmak ellen.

Korányi, Kétly, Tauszk, Riegler tanár urak szakvéleményei a M Á L N Á S

SICULIA

forrást a kontinens legduzsabb természetes alkalikus sós savanyúviznek minősítik.

Főraktár Baja és vidéke részére:

St a m p f l j e n ő

fűszerkereskedésében.

Ugyiszintén minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb árakon kaphatók. — Telefon 81. szám.